

KORKUT ATA TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI DERGİŐİ

Uluslararası Dil, Edebiyat, Kùltür, Tarih, Sanat ve Eğitim Araştırmaları Dergisi

The Journal of International Language, Literature, Culture, History, Art and Education Research

Sayı/Issue 14 (Őubat/February 2024), s. 1008-1029.

GeliŐ Tarihi-Received: 05.01.2024

Kabul Tarihi-Accepted: 28.02.2024

Araştırma Makalesi-Research Article

ISSN: 2687-5675

DOI: 10.51531/korkutataturkiyat.1413865

Yaratıcı Yazma Etkinlikleri Öğretim Sürecinde Öğrenci Tutumlarını Nasıl Etkilemektedir? Meta- Analitik Bir Değerlendirme

How do Creative Writing Activities Affect Student Attitudes in the Teaching Process? A Meta-Analytical Evaluation

Ayhan KOŐOĐLU*

Öz

Yaratıcı yazma, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmenin yanı sıra onların kendilerini ifade etmelerini, eleştirel ve yaratıcı düşünmelerini destekleyen bir öğrenme aracı olarak son yıllarda önem kazanmaktadır. Bunun bir sonucu olarak öğretim sürecinde kullanılan yaratıcı yazma etkinliklerinin çeşitli öğrenme çıktılarına etkisi, birçok çalışmada farklı yönleri ile ele alınmıştır. Bu çalışmalarda özellikle öğrenci tutumlarına olan etkisi nicel, nitel ve karma yöntemli araştırmalarda sıkça vurgulanmaktadır. Ancak literatür incelendiğinde yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarına olan etkisini sistematik bir şekilde ele alan çalışmalara olan ihtiyaç göze çarpmaktadır. Literatürdeki bu boşluğu doldurabilmek için mevcut çalışmada, yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarına etkisi incelenmiştir. Yöntem olarak meta-analizin benimsendiği çalışmada deneysel ve yarı deneysel çalışmalardan elde edilen etki büyüklükleri birleştirilmiştir. Bununla birlikte yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumları üzerindeki etkisinin öğretim kademesine ve çalışma türüne göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığı moderatör analizleri ile incelenmiştir. Deneysel işlem süresinin öğrenci tutumlarına etkisini ortaya çıkarmak için ise meta-regresyon analizi yapılmıştır. Meta-analiz için ilk olarak çalışma kapsamında tanımlanan içerme ölçütlerine uyan çalışmalar belirlenmiştir. Bu bağlamda 2003-2023 yılları arasında yayımlanmış ve yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarına etkisini inceleyen 15 çalışma meta-analize dâhil edilmiştir. Çalışma verilerinin analizinde R istatistik paket programından faydalanılmıştır. Etki büyüklükleri Rastgele Etkiler Modeline göre birleştirilmiş, etki büyüklüğu değerlerinin hesaplanmasında ise Hedges's g katsayısı dikkate alınmıştır. Analiz sonuçları, yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumları üzerinde pozitif yönde ve orta düzeyde bir etkiye ($g=0.752$ %95 CI [0.478, 1.026]) sahip olduğunu göstermiştir. Bu sonuç, araştırmaların genelinde yaratıcı yazma etkinliklerine katılan öğrencilerin derse ve yazmaya karşı daha olumlu tutumlar geliştirdiği anlamı taşımaktadır. Moderatör analizlerine göre öğretim kademesi ve çalışma türünün anlamlı moderatörler olmadığı belirlenmiştir. Meta-regresyon analizi sonuçları, yaratıcı yazma etkinliklerinin yapıldığı gruptaki deneysel işlem süresinin, öğrencilerin tutumlarını anlamlı bir şekilde yordadığını ortaya çıkarmıştır.

* Dr., bir kuruma bağlı değerildir, e-posta: ayhan526@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-0245-3957.

Araştırmada elde edilen sonuçlar literatür dikkate alınarak tartışılmış ve çeşitli öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı yazma, tutum, meta-analiz, etki büyüklüğü.

Abstract

Creative writing has gained importance in recent years as a learning tool that not only improves students' language skills but also supports their self-expression, critical thinking, and creative abilities. As such, numerous studies have addressed the effect of creative writing activities used in the instruction process on various learning outcomes from different perspectives. These studies have particularly highlighted their effect on student attitudes, often through quantitative, qualitative, and mixed-method research approaches. However, upon examining the literature, there is a considerable need for studies that systematically address the effect of creative writing activities on student attitudes. To fill this gap in the literature, the present study examines the effect of creative writing activities on student attitudes. The study employed a meta-analytic approach, combining effect sizes obtained from experimental and quasi-experimental studies. Additionally, moderator analyses were conducted to examine whether the effect of creative writing activities on student attitudes significantly varied based on education level and study type. Further, a meta-regression analysis was conducted to reveal the effect of the experiment duration on student attitudes. Initially, studies that satisfied the inclusion criteria defined within the scope of the study were identified for the meta-analysis. In this context, 15 studies published between 2003 and 2023 that examined the effect of creative writing activities on student attitudes were included in the meta-analysis. The data analysis was conducted using the *R* statistical package program. Effect sizes were combined using the random effects model, and Hedges' *g* coefficient was considered in calculating the effect size values. The analysis results indicated that creative writing activities have a positive and moderate effect on student attitudes ($g = 0.752$, 95% CI [0.478, 1.026]). This result implies that students who participated in creative writing activities have developed more positive attitudes towards both the course and writing in general. According to the moderator analyses, the educational level and study type were non-significant moderators. The meta-regression analysis results revealed that the experiment duration in the groups where creative writing activities were conducted significantly predicted students' attitudes. The results obtained in the study were discussed considering the literature, and various recommendations were provided.

Keywords: Creative writing, meta-analysis, attitude, effect size.

1. Giriş

Günümüzde eğitim, gün geçtikçe gelişen ve daha karmaşık hâle gelen dünya düzeni ile başa çıkma becerilerini geliştirmek için bireylerin kendi potansiyellerini keşfetmelerini ve geliştirmelerini sağlayan bir işleve sahip olmalıdır. Bundan dolayı eğitim, bilginin öğretenden öğrenene doğru aktarımından çok öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, sosyal ve yaratıcı yönlerini geliştirerek öğrencileri hayata hazırlamayı amaçlar. Bu amaca ulaşmak, geleneksel öğretim yöntem ve tekniklerinin yanı sıra öğrencilerin düşünme becerilerini artıracak, ifade yeteneklerini güçlendirecek ve özgün bakış açıları kazandırabilecek etkinliklerin eğitim ortamında kullanılması ile mümkün olabilir. Ancak bu şekilde okul duvarlarını aşan, öğrencilerin sadece notlara değil, aynı zamanda kendi düşünce dünyalarına da odaklanan bir eğitim anlayışı inşa edilebilir. Belirtilen nitelikteki eğitim anlayışının inşası için, eğitim sisteminin de bu minvalde yapılandırılması gerekmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından açıklanan 2023 *Eğitim Vizyonu* belgesinde Türk eğitim sisteminde yapılacak değişiklikler ile öğrencilere kazandırılması gereken temel beceriler, yetkinlikler ve karakter özellikleri hakkında bilgi verilmiştir (Hamarat ve Arkan, 2008, s. 3). Belirtilen vizyon belgesinde 21. Yüzyıl

becerilerinin altı çizilerek okuma-yazma ve yaratıcılık becerilerine de vurgu yapılmıştır. Çünkü yaratıcılığın toplumsal olarak geliştirilmesinde eğitim sistemi yadsınamaz bir öneme sahiptir (Topoğlu, 2019, s. 373). Öte yandan artık yaratıcılığın öneminden çok öğrencilerde yaratıcılığın nasıl geliştirilmesi gerektiği üzerinde durulmaktadır (Karakuş, 2001, s. 3). Bu nedenle öğretim sürecinde Türkçe dil becerileri bağlamında yaratıcı yazma becerilerine odaklanmak giderek daha da önem kazanmaktadır.

Yaratıcı yazma, okuyucunun ilgisini çekmek için yazarın hayal gücünü kullandığı orijinal bir ifade biçimidir (Wang, 2019, s. 113). Aynı zamanda bu yöntem yalnızca bilgiye hâkim olmayı değil, yaratıcılığın gücünü de içeren özgün bir yazma etkinliği türüdür (Rini ve Cahyanto, 2020, s. 51). Yaratıcı yazma, kişinin yaratıcılık yeteneği ile yakından ilgilidir ve yaratıcı yazmanın anahtarı yaratıcılık becerisidir (Temizkan, 2010, s. 627). Bu tanımlamalar göz önüne alındığında bireylerin yaratıcılık özelliklerine vurgu yapıldığı görülmektedir. O hâlde yaratıcı yazmanın, yaratıcı düşünme becerilerini kullanarak yazılı bir ürün meydana getirme süreci olduğunu söylemek mümkündür. Mevcut araştırmada ise yaratıcı yazma, eğitimsel bir ortamda öğrencilerin yaratıcı yazma etkinlikleri ile şiir, öykü, fıkra, tekerleme gibi yazınsal ürünler ortaya çıkarmaları olarak ele alınmıştır. Yaratıcı yazma kavramı ilk defa Ralph Waldo Emerson'un 1837 yılında Cambridge Üniversitesinde yaptığı *American Scholar* isimli konuşmasında "Zihnimiz emek ve buluşlarla güçlendiğinde, okuduğumuz her kitabın sayfası çok çeşitli şekillerde aydınlanır. O hâlde yaratıcı okumadan bahsedebiliyorsak yaratıcı yazma da vardır" sözleri ile dile getirilmiştir (Emerson, 2008, s. 69-78). Myers, *The Elephants Teach* adlı eserinde (2006, s. 149), yaratıcı yazmanın tarihini analiz etmiş ve yaratıcı yazmanın tam bir disiplin olarak üniversite düzeyindeki gelişiminin 1960'lı yılların sonunda gerçekleştiğini vurgulamıştır. Türkiye'de ise 2000'li yıllarda yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının ve bu yaklaşım içerisinde yer alan yaratıcı düşünme becerisinin ön plana çıkmasıyla yaratıcı yazma etkinliklerinin öğretim sürecinde kullanıldığı görülmektedir. Yaratıcı yazma konusunda yapılan lisansüstü tezlerin ve çalışmaların ilk defa bu yıllarda ortaya çıkması da bunu doğrulamaktadır.

Yazma konusunda ne kadar eğitim verilirse verilsin herkes Shakespeare olamaz ancak yaratıcı yazma becerileri, öğrencilere kendilerini dil aracılığıyla yaratıcı bir şekilde ifade etme fırsatı verecek kadar geliştirilebilir (Alnoori, 2020, s. 129). Bunun için yaratıcı yazma etkinliklerinin yapıldığı öğretim ortamında öğretmen ve öğrencilerin üstlenmesi gereken farklı roller bulunmaktadır. Öğretmenler açısından bu rollere bakıldığında, öğretmenlerin süreci başlatan bir öncü, yazma alanını ve konusunu belirleyen bir yönetici, öğrencilerin yazma yeteneklerinin gelişimini sağlayan bir kolaylaştırıcı olmaları beklenir (MacLusky ve Cox, 2011, s. 12). Aynı süreçte öğrenciler ise öğretmenlerinin yazma konusundaki yönergelerini takip ederler, yazmak için kendi kendilerini yönlendirirler, dilin kullanımı konusunda kendilerinden daha becerikli kişileri takip ederler ve yazınsal ürün ortaya çıkarmak için bir dizi aşamalardan geçerler (MacLusky ve Cox, 2011, s. 12). Rini ve Cahyanto (2020, s. 52) yaratıcı yazma sürecinde izlenmesi gereken beş aşamanın olduğunu belirtmektedir. Bunlar; *yazma öncesi hazırlık, taslak hazırlama, gözden geçirme, düzenleme/kurgu ve yayımlama* aşamalarıdır. *Yazma öncesi hazırlık* aşamasında öğrenciler ortaya koyacakları yazma ürününe ilişkin tanımlamalar yaparlar, yazacakları konuya dair fikir ortaya atarlar ve bu fikirleri öğretmenleriyle tartışırlar. *Taslak hazırlama* aşamasında öğrenciler fikirlerini zihin haritası formunda hazırlarlar ve fikirlerini

sunabilmek için taslağın her bir bölümünü olabildiğince yazıya dökerler. *Gözden geçirme* aşamasında öğrenciler yazdıklarının içeriğini tekrar okurlar, içerik ve konuya uygunluğunu analiz ederler. Daha sonra yazdıklarının sonuçlarını değerlendirir ve değerlendirme sonuçlarını tartışır. Bu aşamanın sonunda öğrenciler dile getirilen değerlendirme ve pekiştirmelere göre yazmalarını geliştirirler. *Düzenleme/kurgu* aşamasında öğrenciler yazdıklarını arkadaşlarıyla paylaşır ve arkadaşlarının yazdıklarını bir tablo aracılığıyla değerlendirirler. Bu aşamada yazıların tam olarak doğru olmayan kısımları işaretlenir, değerlendirme sonuçları tartışılır ve öğretmen tarafından yazılara dönütler verilir. Öğrenciler de bu dönütler doğrultusunda yazılarını geliştirirler. Son olarak *yayımlama* aşamasında ise öğrenciler yazılı çalışmalarını bireysel veya gruplar hâlinde sunarlar, yazılı çalışmalarını sınıfta sergilerler. Süreç sonunda öğrencilerin yazma konusundaki motivasyonunu artırmak için çeşitli ödüller alabilirler.

Yaratıcı yazma sürecinde öğrencilerin geçtiği aşamalar ve süreç sonunda ortaya koyulan ürünler onların birçok öğrenme çıktısına etki edebilir. Yapılan araştırmalar yaratıcı yazmanın yazma becerilerini geliştirdiğini (Ak, 2011, s. 84; Duran, 2010, s. 90; Öztürk, 2007, s. 153); yaratıcılık becerilerine olumlu etki ettiğini (Tonyalı, 2010, s. 135); motivasyonu (Şenel Bingül, 2021, s. 79-80) ve başarıyı artırdığını (Bayat, 2016, s. 624; Özdemir ve Çevik, 2018, s. 151) göstermektedir. Tüm bunların yanında yaratıcı yazmanın etkisinin sıkça incelendiği bir başka değişken de öğrenci tutumlarıdır. Çünkü yaratıcı yazma etkinlikleri öğrenci tutumlarında da birtakım değişiklikler meydana getirebilir (Duran, 2010, s. 6; Memiş, Sever ve Bozkurt, 2016, s. 1699). Kağıtçıbaşı (1999, s. 104) tutumları; kendileri gözlenemeyen fakat gözlenebilen davranışlara dönüşen bazı eğilimler olarak tanımlamıştır. Bu araştırma kapsamında tutum, öğretim sürecinde yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrencilerin derse yönelik, yazmaya yönelik veya başka bir değişkene yönelik tutumlarında meydana getirdiği değişimi ifade etmektedir.

Literatür derinlemesine ele alındığında yaratıcı yazmanın öğrenci tutumlarına etkisinin incelendiği çok sayıda çalışmanın olduğu görülmektedir. Bu çalışmaların en çok nicel deneysel desende yürütüldüğü ve örneklem grubunu ağırlıklı olarak ortaokul öğrencilerinin oluşturduğu anlaşılmaktadır (Balta, 2023, s. 375-376). Yapılan deneysel çalışmalarda yaratıcı yazmanın farklı öğretim kademesindeki öğrenci gruplarına, örneklem büyüklüklerine ve uygulama sürelerine etkisi incelenmiştir. Nicel çalışmalarda yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarına olan etkisinin olumlu yönde olduğu (Akkaya, 2011, s. 315; Avcı ve İşeri, 2014, s. 165; Türkyılmaz, 2021, s. 136) raporlanmıştır. İkincil çalışmalara bakıldığında ise yaratıcı yazma uygulamalarına ilişkin temel nitel analiz çalışmalarının çokluğu dikkat çekmektedir. Bu çalışmalarda (Balta, 2023, s. 357-382; Çoban, 2022, s. 142-153) ise betimsel içerik analizlerinin yapıldığı ve yaratıcı yazma konusunda yapılmış çalışmaların yayın türü, yayın yılı ve odaklanılan konular bakımından değerlendirildiği görülmektedir. Literatürde, yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarına etkisinin ele alındığı yalnızca bir meta-analiz çalışması yer almaktadır (Şahin, 2019, s. 115-129). Bunun yanında yaratıcı yazma etkinliklerinin duyuşsal özelliklere etkisine ilişkin başka bir meta-analiz çalışmasının da mevcut olduğu görülmektedir (Sur, 2022, s. 204-220). Ancak belirtilen çalışmada tutum değişkeni duyuşsal özellikler çatısı altında yer almış ve tek başına yaratıcı yazma etkinliklerinden nasıl etkilendiğine ilişkin bir analiz yapılmamıştır.

Yaratıcı yazmanın öğrenci tutumlarına etkisini konu alan önceki meta-

analiz çalışmalarının yapıldığı yıl ve analizde yer alan birincil çalışma sayısı göz önüne alındığında en son çalışmanın üzerinden yaklaşık beş sene geçtiği görülmektedir. Bu meta-analiz çalışmalarında ise herhangi bir moderatör analizine yer verilmemiştir. Mevcut çalışma, önceki meta-analizlerden farklı olarak 2003-2023 yılları arasında yayımlanmış güncel çalışmaları içermektedir. Ayrıca çalışmada yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarına etkisinin öğretim kademesi, çalışma türü, deneysel işlem süresi gibi moderatör değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği de incelenmiştir. Bu yönüyle literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla yaratıcı yazma konusunda çalışma yapmak isteyen araştırmacılara yaratıcı yazmanın öğrenci tutumlarına etkisi ile ilgili daha sistematik bilgi sağlaması bakımından da önemlidir. Bunun yanında mevcut Türkçe dersi öğretim programlarında yer alan (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2023, s. 2) kazanımlar incelendiğinde toplamda 78 kazanımın 22'sinin yazma becerisi ile ilgili olduğu belirtilmektedir. Ayrıca dört temel dil becerisinden biri olan yazmanın özellikle yaratıcılık yönüne son yıllarda geliştirilen öğretim programlarında da vurgu yapılmaktadır. Örneğin son olarak 2023-2024 Eğitim/Öğretim yılı için yayımlanan ortaokul (5, 6, 7 ve 8. sınıflar) Türkçe Dersi Öğretim Programında (MEB, 2023, s. 2) yer alan “Hayali ögeler barındıran kısa metin yazar” ve “Hikâye edici metin yazar” gibi kazanımlar, yaratıcı yazma becerilerinin önemine işaret etmektedir. Dolayısıyla yaratıcı yazma etkinlikleri ile ilgili olan bu meta-analiz çalışmasının, derslerinde yaratıcı yazma etkinliklerini kullanmak isteyen öğretmenlere yöntemin etkililiğine ilişkin fikir vereceği düşünülmektedir.

Yukarıda genel kuramsal çerçevesi özetlenen bu meta-analiz çalışmasında yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrencilerin tutumlarına etkisini incelemek amaçlanmıştır. Bu amaca ulaşabilmek adına aşağıda belirlenen sorulara yanıt aranmıştır.

1. Yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrencilerin tutumlarına etkisi ne düzeydedir?
2. Yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrencilerin tutumlarına etkisi, öğretim kademesine (ilkokul, ortaokul) ve çalışma türüne (makale/tez) göre farklılaşmakta mıdır?
3. Deneysel işlem süresi (ders saati), yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumları üzerindeki etkisinin anlamlı bir yordayıcısı mıdır?

2. Yöntem

Bu çalışmada yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumları üzerindeki etkisini ortaya çıkarmak amacıyla meta-analiz yöntemi kullanılmıştır. Meta-analiz yöntemi, belirli bir konuda yapılan her bir çalışma sonucunun sayısal bir etki büyüklüğü indeksi ile temsil edilmesini ve bu tahminlerin çalışmalar arasında istatistiksel olarak birleştirilmesini sağlar (Hedges ve Tipton, 2010, s. 909). Meta-analiz esasen sistematik bir inceleme olmakla birlikte bu yöntemde araştırmacılar çalışma sonuçlarını bir araya getirerek özet bir tahmine ulaşırlar. Sosyal bilimlerde ise bu yöntem deney-kontrol gruplu deneysel çalışmaların sonuçlarını birleştirmek için kullanılır (Kanadlı, 2019, s. 20). Araştırmada meta-analiz, aşağıda verilen başlıklar izlenerek gerçekleştirilmiştir.

2.1. Literatür Taraması

Analize dâhil edilecek birincil çalışmalara ulaşabilmek için TR Dizin, SOBİAD, Türk Eğitim İndeksi, ASOS İndeks, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi ile ERIC, Google Akademik, Web of Science ve EBSCO veri tabanlarında kapsamlı bir tarama gerçekleştirilmiştir. Bunun yanında ulaşılan çalışmaların referans listeleri de detaylıca incelenmiştir. Tarama işlemi için “Yaratıcı Yazma”, “Tutum”, “Yaratıcı Yazma Meta-Analiz” ve “Creative Writing”, “Attitude”, “Creative Writing Meta-Analysis” anahtar kelimeleri ile arama yapılmıştır. Tarama işlemi 02/06/2023 tarihinde başlamış ve 02/11/2023 tarihine kadar ara ara tekrarlanmıştır. Son olarak tamamlayıcı tarama işlemi 02/12/2023’te yapılmıştır. Tarama işleminin başlangıcında, çalışmaların tarih aralığına herhangi bir sınırlama getirilmemiştir. Yaratıcı yazmaya ilişkin ilk çalışma örneklerinin görüldüğü 2003 yılından itibaren tarama işlemi tekrar edilmiş ve 2023 yılı ile sınırlandırılmıştır. Tarama işlemi yapılırken veri tabanlarında aynı çalışmanın hem tez hem de makale türünde olanlarının bulunduğu durumlara rastlanmıştır. Bu durumda yeterli veriyi buldurması koşuluyla yayımlanmış olan makale çalışması dikkate alınmıştır. Tarama süreci, meta-analiz çalışmaları konusunda deneyimli ikinci bir araştırmacı tarafından da gerçekleştirilmiş ve elde edilen çalışmalar karşılaştırılmıştır.

2.2. Belirlenen İçerme ve Hariç Tutma Ölçütleri

Bir meta-analiz çalışmasında, konuyla ilgili ulaşılan tüm çalışmaları analize dâhil etmek mümkün değildir. Analizlerde yer alacak çalışmaları belirleyebilmek adına çeşitli içerme (dâhil etme) ve hariç tutma (dışlama) ölçütlerinin tanımlanması gerekmektedir. Böylece çalışma kapsamı istenilen boyutlarda daraltılarak hangi çalışmaların hangi durumlarda meta-analizde yer alabileceğinin de çerçevesi çizilmiş olur. Bu meta-analiz çalışmasında yer alan araştırma sorularına yanıt bulabilmek ve çalışma kapsamını bu amaçlara göre sınırlandırmak üzere belirlenen içerme ve hariç tutma ölçütleri Tablo 1’de ifade edilmiştir.

Tablo 1. Meta-Analiz Çalışması İçin Belirlenen İçerme ve Hariç Tutma Ölçütleri

İçerme Ölçütleri	Hariç Tutma Ölçütleri
1. Yaratıcı yazma etkinlikleri ile geleneksel öğretim yöntemlerinin karşılaştırıldığı çalışmalar.	1. Öğretim sürecinde yaratıcı yazma etkinliklerinin kullanılmadığı ya da etkisi birbirinden ayıramayacak şekilde başka etkinlik/yöntemlerle birleştirilmiş çalışmalar.
2. Yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrencilerin tutumlarına etkisini inceleyen çalışmalar.	2. Yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrencilerin tutumları dışındaki değişkenlere etkisini inceleyen çalışmalar.
3. 2003-2023 yılları arasında yayımlanmış çalışmalar.	3. Kasım 2023 tarihinden sonra yayımlanmış çalışmalar.
4. Makale, tez ya da bildiri türünde yayımlanmış çalışmalar.	4. Makale, tez ya da bildiri türü dışındaki çalışmalar.
5. Genel etki büyüklüğünü hesaplamak için gerekli olan istatistikî bilgileri içeren çalışmalar.	5. Genel etki büyüklüğünü hesaplamak için gerekli istatistikî bilgilerin olmadığı çalışmalar.
6. Parametrik testlerin kullanıldığı çalışmalar.	6. Parametrik olmayan testlerin kullanıldığı çalışmalar.

7. Türkiye’de yayımlanan Türkçe ve İngilizce dillerinde yazılmış çalışmalar.	7. Türkiye dışında ya da Türkçe ve İngilizce dilleri dışında yazılmış çalışmalar.
--	---

Tablo 1’de de görüleceği üzere içerme ölçütlerinden ilki, yaratıcı yazma etkinlikleri ile geleneksel öğretim yönteminin karşılaştırıldığı çalışmaların analize dâhil edilebileceğini belirtmektedir. Daha açık ifade etmek gerekirse literatür taraması sonucu elde edilen birincil çalışmalarda, yaratıcı yazma etkinliklerinin yapıldığı dersler ile geleneksel olarak işlenen derslerin öğrenci tutumlarına etkisinin incelenmiş olması, o çalışmanın meta-analizde yer alması için gerekli olan bir içerme ölçütüdür. Bu ölçütte, incelenen birincil deneysel çalışmalarda yaratıcı yazma etkinliklerinin yapıldığı grup deney, geleneksel öğretim yöntemlerinin kullanıldığı grup ise kontrol grubu olarak dikkate alınmıştır. Birinci maddenin hariç tutma ölçütü ise öğretim sürecinde yaratıcı yazma etkinliklerinin kullanılmadığı çalışmaların meta-analize eklenmemesini ifade etmektedir. Ayrıca etkisi birbirinden ayıramayacak şekilde başka etkinlik/yöntemlerle birleştirilmiş çalışmaların da meta-analizden hariç tutulduğu anlamına gelmektedir. Burada etkisi birbirinden ayıramayacak ifadesi, aynı anda yaratıcı yazma etkinlikleri ile başka bir yöntemin birlikte kullanılarak hangi yöntemin öğrenci tutumlarını etkilediğinin belirlenememesi anlamını taşımaktadır.

Tablo 1’de yer alan ikinci maddeye göre elde edilen çalışmalarda yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarına etkisinin incelenmesi, o çalışmanın meta-analize dâhil edilmesi için gerekli bir içerme ölçütüdür. Tutum dışındaki değişkenlerle ilişkili olan çalışmaların ise meta-analizden hariç tutulacağını işaret etmektedir.

Üçüncü madde, meta-analize dâhil edilecek birincil çalışmaların yayımlandığı tarih aralığını tanımlamaktadır. Buna göre incelenen birincil çalışmaların 2003-2023 yılları arasında yayımlanmış olması, meta-analizde yer alması için bir içerme ölçütüdür. Bu tarihlerin dışında kalan çalışmaların ise meta-analizden hariç tutulduğu anlamına gelmektedir.

Dördüncü madde, meta-analizde yer alan çalışma türlerini tanımlamaktadır. Bu maddeye göre birincil çalışmaların makale, tez ya da bildiri türünde olması, o çalışmanın meta-analizde yer alması için gereken bir ölçüt olduğunu göstermektedir. Çalışmaların makale, tez ya da bildiri türünde olmaması ise meta-analizden hariç tutulduğunu ifade etmektedir.

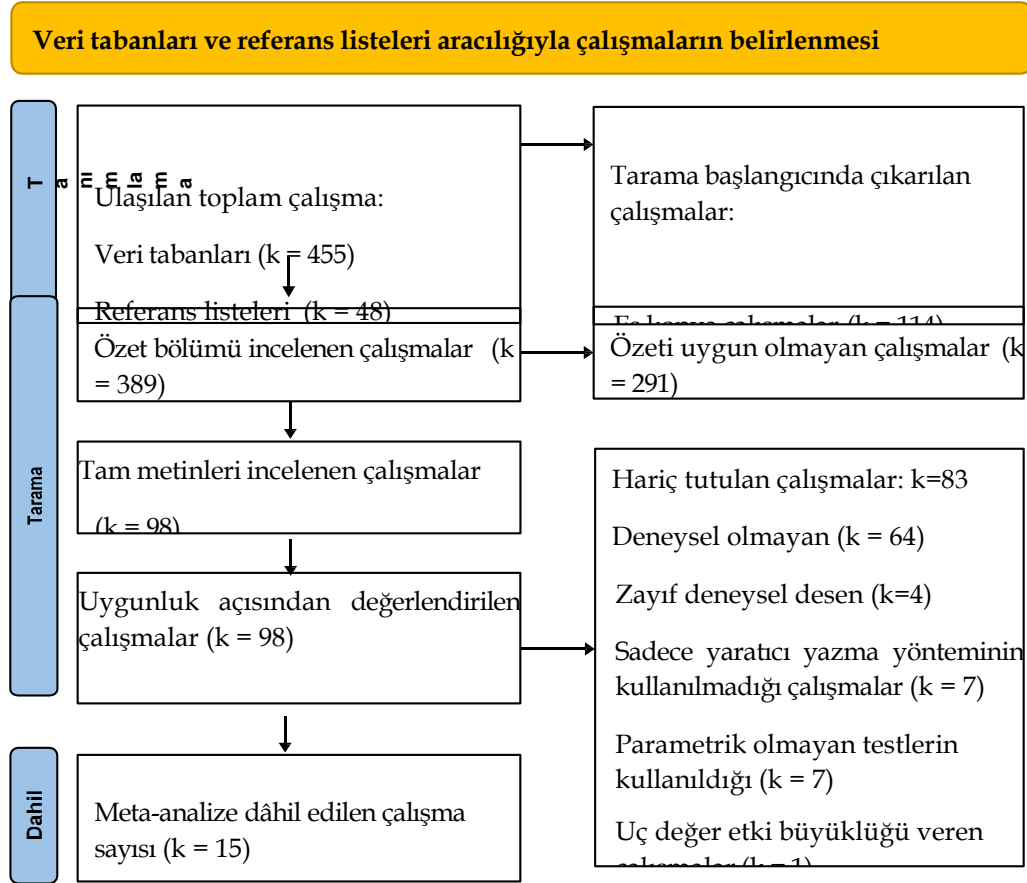
Tablo 1’de yer alan beşinci madde, etki büyüklüğünü hesaplamak için gerekli olan istatistikî bilgilerin içerme ve hariç tutma ölçütlerini içermektedir. Daha açık bir ifadeyle elde edilen çalışmaların, etki büyüklüğünün hesaplanabilmesi için gerekli olan sayısal verileri bulundurması meta-analize dâhil etme ölçütünü, bulundurmaması ise meta-analizden hariç tutma ölçütünü göstermektedir.

Altıncı madde, elde edilen çalışmalarda yer alan nicel verilerin analizi için hangi testlerin kullanıldığı ile ilgilidir. Bu maddeyi açmak gerekirse, birincil çalışmalarda normal dağılım gösteren veriler parametrik testler kullanılarak analiz edilmektedir. Verileri normal dağılım göstermeyen çalışmalarda ise parametrik olmayan testler kullanılmaktadır. Birincil çalışmalardaki verilerin parametrik testlerle analiz edilmesi, bu meta-analiz çalışmasında yer alması için gereken bir içerme ölçütüdür. Veri analizinde parametrik olmayan testlerin

kullanılması ise hariç tutma ölçütünü ifade etmektedir.

Tablo 1'deki son maddede birincil çalışmaların Türkiye'de yayımlanmış olması, Türkçe ve/veya İngilizce dillerinde yazılmış olması meta-analize dâhil edilebilmesi için gerekli bir içerme ölçütüdür. Türkiye dışında ve belirtilen diller dışında yayımlanmış çalışmalar ise meta-analizden hariç tutma ölçütünü ifade etmektedir.

Bu meta-analizin tarama sürecinde yukarıda açıkça belirtilen içerme ve hariç tutma ölçütleri dikkate alınarak PRISMA protokolleri (Moher vd., 2009, s. 264-269) takip edilmiştir. Sürecin özeti Şekil 1'deki akış şemasında görülebilir.

Şekil 1. Tarama Sürecine İlişkin PRISMA Akış Şeması

Şekil 1'de yer alan verilere bakıldığında tarama başlangıcında toplam 503 çalışmaya ulaşıldığı görülmektedir. Bu çalışmalardan eş kopya olduğu (birden fazla veri tabanında yer alan) belirlenen 114 çalışma analiz dışında tutulmuştur. Daha sonra kalan 389 çalışmanın özet bölümleri incelenmiştir. Bu süreçte özet bölümü incelenen 389 çalışmadan 291'inin araştırma ölçütlerine uymadığı belirlenmiştir. Geriye kalan 98 çalışmanın ise tam metinleri detaylı bir şekilde incelenmiştir. Bu çalışmalardan 64'ünün deneysel olmayan desende yürütüldüğü, dördünün zayıf deneysel deseni kullandığı, yedisinin parametrik olmayan testler ile analiz yaptığı, yedisinin öğretim sürecinde yaratıcı yazma etkinlikleri yanında başka yöntemleri de etkisi birbirinden ayıramayacak biçimde yöntem entegre ettiği ve son olarak da bir çalışmanın (Türkel & Çetinkaya, 2020, s. 172-183) uç değer verdiği belirlenerek toplamda 83 çalışma analiz dışında tutulmuştur. Geriye kalan 15 çalışma meta-analize dâhil edilmiştir. Tüm bu bilgilere ek olarak

tek gruplu zayıf deneysel desenin kullanıldığı çalışmalar meta-analize dâhil edilmemiştir. Ayrıca çalışmaların lisansüstü tezlerden üretilme durumları incelenerek bunlardan üretilen makale çalışmaları (Avcı ve İşeri, 2014, s. 152-169; Veyis ve Kolikpınar, 2021, s. 43-51) analize dâhil edilmiştir.

2.3. Verilerin Kodlanması ve Kodlama Güvenirliği

Meta-analizde yer alan birincil deneysel çalışmaların verileri araştırmacı tarafından geliştirilen elektronik bir veri formuna kodlanmıştır. Bu formun önyüzünde çalışmanın yazarı/yazarları, yılı, çalışma türü (makale/tez), yöntem (nicel deneysel, nicel yarı deneysel, karma deneysel vb.), çalışma grubu (ilkokul/ortaokul/Lise), deneysel işlemin süresi (ders saati) ve tutum türüne (derse yönelik, yazmaya yönelik vb.) ilişkin bilgiler yer almaktadır. Arka yüzünde ise istatistiksel meta-analizin yapılması için gereken veriler (deney grubu örneklem sayısı, kontrol grubu örneklem sayısı, aritmetik ortalama, standart sapma, *F* değeri, *t* değeri vb.) bulunmaktadır. Bu form ile oluşturulan ve analize dâhil edilen çalışmaların genel özellikleri Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Meta-Analize Dâhil Edilen Çalışmaların Genel Özellikleri

Yazar/Çalışma Yılı	Çalışma Türü	Yöntem	Çalışma Grubu	Süre (Ders Saati)	Tutum Türü
Akkaya, 2011	Makale	Nicel-Yarı Deneysel	Ortaokul Öğrencileri D= 40, K=42	8 hafta, 16 ders saati	Derse Yönelik
Avcı ve İşeri, 2014	Makale	Nicel-Yarı Deneysel	Ortaokul Öğrencileri D= 32, K=29	8 hafta 16 ders saati	Yazmaya Yönelik
Başkök, 2012	Tez	Nicel-Yarı Deneysel	Ortaokul Öğrencileri D= 34, K=34	12 hafta, 24 ders saati	Derse Yönelik
Bayat, 2016	Makale	Nicel-Yarı Deneysel	İlkokul Öğrencileri D= 21, K=21	10 hafta, 22 ders saati	Derse Yönelik
Erdoğan ve Yangın, 2022	Makale	Nicel-Yarı Deneysel	İlkokul Öğrencileri D= 26, K=28	16 hafta, 32 ders saati	Yazmaya Yönelik
Gökçe, 2020	Tez	Nicel- Yarı Deneysel	İlkokul Öğrencileri D= 40, K=40	10 hafta, 20 ders saati	Derse Yönelik
Kapar Kuvanç, 2008	Tez	Nicel-Yarı Deneysel	İlkokul Öğrencileri D= 34, K=34	12 hafta, 24 ders saati	Derse Yönelik
Korkmaz, 2015	Tez	Nicel-Yarı Deneysel	Ortaokul Öğrencileri D= 32, K=29	12 hafta, 24 ders saati	Yazmaya Yönelik
Susar Kırmızı ve Beydemir, 2012	Makale	Nicel-Yarı Deneysel	İlkokul Öğrencileri D= 27, K=26	11 hafta, 22 ders saati	Yazmaya Yönelik
Memiş, Sever ve Bozkurt, 2016	Makale	Nicel-Yarı Deneysel	İlkokul Öğrencileri D= 38, K=38	8 hafta, 16 ders saati	Diğer
Özdemir ve Çevik, 2018	Makale	Nicel-Yarı Deneysel	Ortaokul Öğrencileri D= 25, K=25	12 hafta, 24 ders saati	Yazmaya Yönelik

Türkben ve Karaca, 2023	Makale	Karma-Yarı Deneysel	Ortaokul Öğrencileri D= 27, K =27	8 hafta	Yazmaya Yönelik
Türkyılmaz, 2021	Tez	Nicel-Deneysel	Ortaokul Öğrencileri D = 33, K=34	12 hafta, 24 ders saati	Yazmaya Yönelik
Veyis ve Kolikpınar, 2021	Makale	Nicel-Yarı Deneysel	Lise Öğrencileri D= 20, K=20	8 hafta, 16 ders saati	Derse Yönelik
Yüksel, 2016	Tez	Nicel-Yarı Deneysel	Ortaokul Öğrencileri D= 31, K=29	12 hafta, 24 ders saati	Yazmaya Yönelik

(D= Deney grubu, K= Kontrol grubu)

Tablo 2'deki veriler yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarına etkisi ile ilgili bu meta-analize uygun çalışmaların 2008 yılları ile 2023 yılları arasında yapıldığını göstermektedir. Bunların çoğunluğunun (%60) makale türünde olduğu, tamamına yakınında yöntem olarak nicel yarı deneysel desenin kullanıldığı, çalışma grubunu çoğunlukla ortaokul (%53) ve ilkokul (%40) öğrencilerinin oluşturduğu, deneysel müdahalenin 16-32 ders saati arasında sürdüğü anlaşılmaktadır. Son olarak tutum türü dikkate alındığında çalışmalarda en çok yazmaya yönelik tutumların (%53) incelendiği; bunu derse yönelik tutumun izlediği (%40) söylenebilir.

Kodlama işlemleri için Microsoft Word ve Excel programı kullanılmıştır. Kodlama güvenilirliğini sağlamak için çalışmaların tamamı meta-analiz konusunda deneyimli başka bir araştırmacıya gönderilmiştir. Kodlama süreci sonunda araştırmacılar bir araya gelmiş ve kodlama sonuçları karşılaştırılmıştır. Cohen's Kappa güvenirlik formülünün dikkate alındığı işlem sonucunda iki araştırmacı arasındaki tüm kodlar uyumlu ve dolayısıyla kodlayıcılar arası güvenirlik $\kappa=0.1$ olarak hesaplanmıştır.

2.4. Çalışma Kalitelerinin Değerlendirilmesi

Meta-analizde yer alan birincil deneysel çalışmaların kalitesinin belirlenmesinde Kmet ve diğerleri (2004, s. 14-19) tarafından önerilen değerlendirme formu kullanılmıştır. Toplamda 14 ölçütün yer aldığı bu form ile deneysel çalışmalar, ölçütleri karşılama durumlarına göre değerlendirilmektedir. Deneysel bir çalışmada ilgili ölçütün tamamı karşılanıyorsa iki puan, kısmen karşılanıyorsa 1 puan ve ölçütün yokluğu durumunda sıfır puan verilmektedir. Daha sonra elde edilen puan, alınması mümkün olan maksimum puana bölünerek toplam kalite puanı elde edilmektedir (Kmet vd., 2004, s. 14). Bu sonuç yüzdelik bir şekilde ifade edilmektedir. Örneğin 14 ölçüt kapsamında değerlendirilen bir çalışmada alınabilecek maksimum puan 28'dir. O çalışmada söz gelimi 21 puan alınmış ise bu sayının 28'e bölümü ile elde edilen toplam kalite puanı %75'tir ($[21/28]*100$). Kmet ve diğerleri (2004, s. 9), bir deneysel çalışmanın analizlere dâhil edilebilmesi için alt sınır olarak %55'lik bir toplam kalite puanı alması gerektiğini belirtir. Bu meta-analizde yer alan çalışmaların kaliteleri iki araştırmacı tarafından bağımsız olarak değerlendirmiştir. Sonuçta analizde yer alan çalışmaların %60 ile %70 arasında değiştiği ve yeterli kalitede oldukları belirlenmiştir.

2.5. Verilerin Analizi

Bir meta-analiz çalışmasında etki büyüklüğünün hangi modele göre hesaplanacağını belirlemek gereklidir (Higgins vd., 2003, s. 557-560). Etki büyüklüğü için sabit ve rastgele etkiler modelleri olmak üzere genel olarak iki model bulunmaktadır

(Borenstein vd., 2009, s. 86). Bu çalışmada etki büyüklüğü modeline karar vermek için Q ve I^2 değerleri dikkate alınmıştır. Q değerinin homojen olması durumunda sabit etkiler modeli; heterojen olduğu durumlarda ise rastgele etkiler modeli tercih edilir (Ellis, 2010, s. 127). Q değerinin homojen ya da heterojen olma durumu, p anlamlılık düzeyi ve serbestlik derecesi (df) ile belirlenir. Buna göre Q değeri ki-kare (χ^2) tablosunda verilen kritik değerden yüksek ise dağılım heterojen olarak kabul edilir. Tersisi durumda ise dağılım homojen olarak dikkate alınır (Borenstein vd., 2009). Heterojenliği belirlemede kullanılan diğer bir değer de I^2 istatistiğine ait bilgilerdir. I^2 istatistiği %25'lik bir değer aralığında heterojenlik *küçük*, %50'lik bir değerde *orta* ve %75'lik bir değerde *büyük* olarak ifade edilmektedir (Card, 2012). Bahsedilen iki referansa ait göstergeler dikkate alınarak bu çalışmada etki büyüklüğü hesabında rastgele etkiler modeli kullanılmıştır.

Meta-analiz çalışmalarında etki büyüklüğü modelinin seçimi yanında bu değerlerin hesaplanması için gerekli olan indeksi de belirlenmesi gerekir. Bu çalışmada etki büyüklüğü indeksi için Hedges' g katsayısı dikkate alınmıştır. Etki büyüklüklerinin yorumlanmasında Cohen, Manion ve Morrison (2018, s. 746) tarafından önerilen sınıflama dikkate alınmıştır. Belirtilen sınıflamaya göre etki büyüklükleri 0.00-0.20 aralığında *zayıf*; 0.21-0.50 aralığında *küçük*; 0.51-1.00 aralığında *orta* ve 1.0'den büyük ise *geniş* etki olarak yorumlanmıştır. Araştırmada etki büyüklüğü değeri, heterojenlik, moderatör analizleri ve yayın yanlılığı da dâhil olmak üzere tüm analizler R istatistik paket programı ile yapılmıştır. R programında çalışmalara ilişkin etki büyüklüğü değeri ve diğer hesaplamaların gerçekleştirilebilmesi için birincil çalışmalardaki deney ve kontrol gruplarının katılımcı sayıları, aritmetik ortalama ve standart sapma değerlerine bakılmıştır. Ayrıca bu verilerin olmadığı çalışmalarda etki büyüklüğü t testi sonuçları ya da F istatistiği ile hesaplanmıştır.

Çalışmada uç değer analizi için Viechtbauer ve Cheung (2010, s. 115-116) tarafından önerilen yöntem kullanılmıştır. Bu referansa göre çalışmaların her birini içeren genel bir meta-analiz yapılarak ortalama etki büyüklüğü hesaplanmıştır. Daha sonra her bir çalışma, meta-analizde elde edilen ortalama etki büyüklüğünün güven aralığı ile karşılaştırılmıştır. Etki büyüklüğü değeri meta-analizde elde edilen güven aralığının üst sınırından büyük olan çalışmalar uç değer olarak kabul edilmiş ve analizden çıkarılmıştır. Geriye kalan çalışmalarla meta-analiz tekrarlanmıştır.

Meta-analiz çalışmalarında varyansın kaynağını belirlemek ve genel etki büyüklüğünün çalışmaların özelliklerinden etkilenme durumunu tespit etmek amacıyla kategorik moderatör analizi yapılmalıdır. Bu analizde çalışmalar arasındaki heterojenlik, çeşitli gruplar belirlenerek sınıflandırılır. Analiz sonucu ortaya çıkan heterojenlik değerinin anlamlı olup olmadığı belirlenir (Card, 2012, s. 199). Bunun için kategorik moderatör analizinin sonuçları ($p=.05$) anlamlılık düzeyine göre yorumlanır. Bu çalışmada katılımcıların ait olduğu öğretim kademesi (ilkokul/ortaokul) ve çalışma türü (makale/tez) kategorik moderatörler olarak ele alınmıştır. Lise düzeyinde tek bir çalışmanın olması (Veyis ve Kolıkpınar, 2021) nedeniyle bu kademe kategorik moderatör analizine dâhil edilmemiştir. Bununla birlikte çalışmada deneysel işlemin süresi ders saati olarak dikkate alınmıştır. Belirtilen moderatör sürekli bir değişken olduğundan yaratıcı yazma etkinliklerinde deneysel işlemin öğrenci tutumlarını yordama durumunu belirlemek için meta-regresyon analizi yapılmıştır.

2.6. Yayın Yanlılığının Belirlenmesi

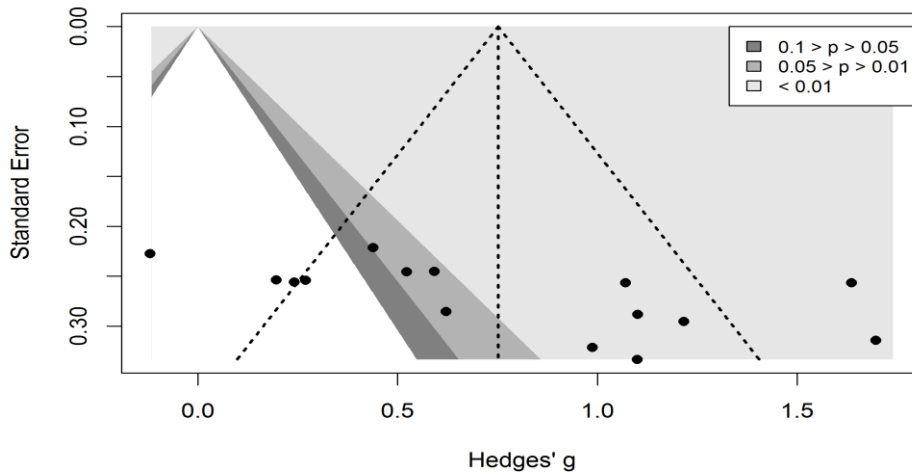
Meta-analiz çalışmalarında yayın yanlılığını belirlemek, çalışma güvenilirliğinin sağlanması açısından önemlidir. Bu çalışmada yayın yanlılığını belirlemek için huni grafiği, Rosenthal'in Korumalı N Testi (Rosenthal Fail-Safe Test) verileri ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Bunun yanında yayımlanmış çalışmalar (makale) ile yayımlanmamış çalışmalar (tez) arasındaki moderatör analizi sonuçları dikkate alınmıştır. Huni grafiğinin değerlendirilmesinde çalışmaların huni etrafındaki simetrik dağılım durumu dikkate alınmıştır. Simetrik dağılım yayın yanlılığının olmadığını göstermekte, asimetrik dağılım ise yayın yanlılığına işaret etmektedir. Rosenthal'in Güvenli N Testi sonuçları, etki büyüklüğünü sıfır yapabilmek için gerekli olan çalışma sayısının meta-analize dâhil edilen çalışmaların beş katının 10 fazlasına bölünmesi formülü ile değerlendirilmiştir ($N/(5k+10)$). Hesaplama sonucu ortaya çıkan değerlerin birden büyük bulunması, çalışmada yayın yanlılığının olmadığı şeklinde yorumlanmaktadır (Rosenthal, 1979, s. 639-640). Son olarak yayımlanmış ve yayımlanmamış çalışmalara ilişkin moderatör analizi değerlendirilirken anlamlılık düzeyine bakılmaktadır. Card'a göre (2012, s. 262), moderatör analizinin anlamlı olmaması, yayın yanlılığının bulunmadığı şeklinde yorumlanmaktadır.

3. Bulgular

Yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarına etkisinin incelendiği çalışmanın bu bölümünde yayın yanlılığı, heterojenlik ve genel etki büyüklüğü ile moderatör analizine ilişkin meta-analitik bulgulara yer verilmiştir.

3.1. Yayın Yanlılığına İlişkin Bulgular

Bu çalışmada yayın yanlılığının belirlenmesine ilişkin olarak ortaya çıkan huni grafiği Şekil 2'de sunulmuştur.

Şekil 2. Yayın Yanlılığına İlişkin Huni Grafiği

Şekil 2'ye bakıldığında, çalışmaların ortalama etki büyüklüğü çizgisinin sağında ve solunda neredeyse simetrik bir şekilde dağıldığı ve genellikle huni içerisinde yer aldığı görülmektedir. Buna göre meta-analiz çalışmasında ortaya çıkan etki büyüklüğünün yayın yanlılığından etkilenmediği söylenebilir. Huni grafiğinden sonra yayın yanlılığının belirlenmesinde Rosenthal'in Korumalı N

Testi sonuçları da değerlendirilmiştir. Sonuçlar Tablo 3'te görülmektedir.

Tablo 3. Rosenthal'in Korumalı N Testi Sonuçları

Test Verileri	Sayısal Değerler
Gözlemlenen çalışmaların Z değeri	10,640
Gözlemlenen çalışmaların p değeri	0,00000*
Alfa	0,05
Kuyruk	2
Alfa için Z değeri	1,95996
Gözlemlenen çalışma sayısı	15
Korumalı N sayısı	428

*p<.05

Tablo 3 incelendiğinde, Korumalı N değerinin 428 olduğu görülmektedir. Bu değer meta-analizde ortaya çıkan etki büyüklüğünü sıfıra indirmek, başka bir ifadeyle istatistiksel olarak anlamsız hâle getirmek için gerekli olan çalışma sayısıdır. Korumalı N sayısı $[N/(5k+10)]$ formülünde yerine konulduğunda sonuç yaklaşık olarak beş çıkmaktadır. Bu sonuç 1 (bir) değerinden büyük olduğundan meta-analizin istatistikî olarak yayın yanlılığına karşı dirençli olduğu ileri sürülebilir.

Son olarak çalışmada yayın yanlılığının belirlenmesinde yayımlanmış ve yayımlanmamış çalışmalar arasındaki moderatör analizinin sonuçlarına bakılmıştır. Moderatör analizi, yayımlanmış ve yayımlanmamış çalışmalar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir (Bkz. Tablo 5). Bu bulgu da çalışmada yayın yanlılığının olmadığına işaret etmektedir. Ayrıntılı bilgi moderatör analizi ile ilgili bulgular kısmında sunulmuştur.

3.2. Heterojenlik ve Genel Etki Büyüklüğüne İlişkin Bulgular

Meta-analiz çalışmasında etki büyüklüğü hesabında hangi modelin kullanılacağına karar vermek için, sabit etkiler ve rastgele etkiler modeli ile hesaplanan etki büyüklüğü değerleri ve istatistiksel sonuçlar Tablo 4'te sunulmuştur.

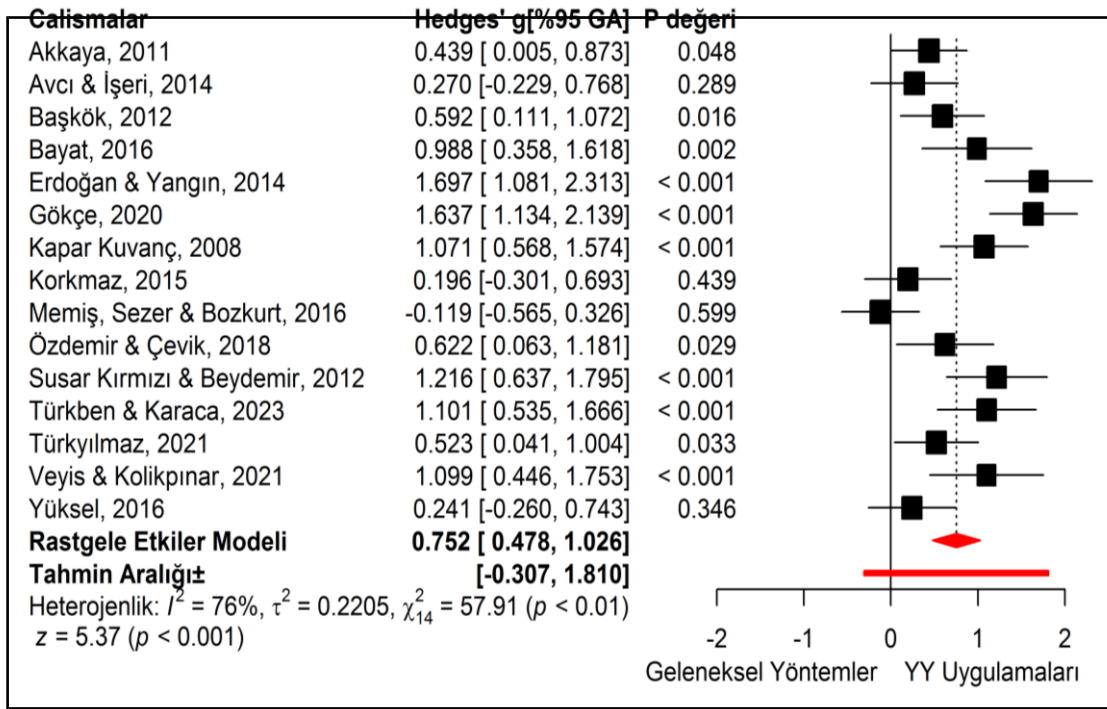
Tablo 4. Modellere Göre Etki Büyüklüğü Değerleri

Model	ES	%95 Güven Aralığı		Standart Hata (SE)	(df)	Q	Ki-Kare (χ^2)	I ²	P
		Alt Limit	Üst Limit						
SEM	0,694	0,560	0,828	0,068	14	57,907	23,68	75,823	0,000
REM	0,752	0,478	1,026						

Tablo 4'te yer alan veriler incelendiğinde, sabit etkiler modeline göre analize dâhil edilen çalışmaların Q değeri 57,907'dir. %95 anlamlılık düzeyi ve 14 serbestlik derecesindeki-kare değerinin ise 23,68 olduğu görülmektedir. Aynı tabloya göre elde edilen I² değeri ise orta düzeydedir. Analiz sonucu ortaya çıkan Q değerinin ki-kare tablosunda belirtilen kritik değerden büyük olması, I² değerinin orta düzeyde bir heterojenliği işaret etmesi ve p değerinin anlamlı sonuç vermesi (p<.05) çalışmaların heterojen bir yapıda olduğunu göstermektedir

($Q=57,907$, $p<.05$, $I^2=75,823$). Bu sonuç dikkate alınarak meta-analiz ile ilgili istatistiksel hesaplamalar rastgele etkiler modeline göre yapılmıştır.

Bu meta-analizde yazma etkinliklerinin öğrencilerin tutumlarına etkisi ile ilgili literatür tarama sürecinde uygun olduğu anlaşılan 16 yarı deneysel çalışma meta-analiz yöntemi ile birleştirilmiştir ($g= .880$ GA [0.555, 1.205]). Ancak uç değer analizinde Türkel ve Çetinkaya (2020, s. 172-183) tarafından yapılan çalışmanın genel etki büyüklüğünün 3.381 olduğu ve meta-analize ilişkin güven aralığının üst sınırından büyük olduğu anlaşılmıştır. Dolayısıyla bahsedilen çalışma analizden çıkarılmıştır. Kalan 15 çalışma ile meta-analiz tekrar yapılmıştır. Çalışmanın örneklem büyüklüğü toplamda 916 kişiden oluşmaktadır. Bunların 460'ı deney grubunda, 456'sı ise kontrol grubunda yer almaktadır. Rastgele etkiler modeli altında birleştirilen her bir çalışmanın etki büyüklüğü, güven aralığı ile çalışmada elde edilen genel etki büyüklüğü ve heterojenliğe ilişkin diğer veriler Şekil 3'teki orman grafiğinde sunulmuştur.

Şekil 3. Meta-Analize İlişkin Orman Grafiği

Şekil 3'te yer alan siyah kareler meta-analize dâhil edilen çalışmaların etki büyüklük değerlerini, karelerin ortalarından geçen siyah çizgiler ise etki büyüklüğü değerlerine ilişkin alt ve üst sınırları göstermektedir. Kırmızı renkli elmas şekli ise meta-analizde hesaplanan genel etki büyüklüğünü temsil etmektedir. Ayrıca şeklin sağ tarafında çalışmalara ilişkin etki büyüklüğü değerleri, güven aralıkları ve p değerleri görülmektedir. Buna göre çalışmaların 14'ü pozitif, biri ise negatif değer almıştır. En küçük etki büyüklüğü -0.119 iken en büyük değer 1.637'dir. Çalışmanın genel etki büyüklüğü ise 0,752 olarak hesaplanmıştır. Bu veri, araştırmada yer alan "Yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrencilerin tutumlarına etkisi ne düzeydedir?" sorusuna ilişkin bulgu sunmaktadır. Ortaya çıkan etki büyüklüğünün orta düzeyde ve pozitif yönde olduğu ifade edilebilir. Buna göre yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumları üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

3.3. Moderatör Analizine İlişkin Bulgular

Bu bölümde yaratıcı yazma etkinliklerinin moderatör değişkenlere göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Moderatörler olarak öğretim kademesi (ilkokul/ortaokul) ve yayın türü (makale/tez) ele alınmıştır. Yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarına etkisinde öğretim kademesinin ve yayın türünün farklılık yaratıp yaratmadığına ilişkin bulgular Tablo 4’te verilmiştir. Tabloda yer alan veriler aynı zamanda, “Yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrencilerin tutumlarına etkisi, öğretim kademesine (ilkokul, ortaokul) ve çalışma türüne (makale/tez) göre farklılaşmakta mıdır?” sorusuna ilişkin bulgulardır.

Kategorik Moderatörler	k	Etki Büyüklüğü	95% GA		Heterojenlik		
			Alt Limit	Üst Limit	Q _b	df	p
Öğretim Kademesi							
İlkokul	6	1.07	0.48	1.66	3.51	1	.061
Ortaokul	8	0.48	0.29	0.67			
Yayın Türü							
Makale	9	0.79	0.41	1.16	0.07	1	.793
Tez	6	0.71	0.27	1.14			

*p <.05

Tablo 4. Moderatör Analizine İlişkin Bulgular

Tablo 4’te yer alan veriler göz önüne alındığında, öğretim kademesi için hesaplanan etki büyüklüklerinin pozitif değerde olduğu görülmektedir. İlkokul düzeyinde hesaplanan etki büyüklüğü ise ortaokula göre daha yüksek düzeydedir. Ancak p değerine ilişkin değer anlamlı sonuç vermemiştir (p>.05). Dolayısıyla, yaratıcı yazma etkinliklerinin öğretim kademesine göre öğrenci tutumları üzerinde anlamlı bir farklılık göstermediği söylenebilir.

Tablo 4’teki veriler yayın türü açısından incelendiğinde makale ve tez çalışmaları için hesaplanan etki büyüklüklerinin pozitif değerde olduğu anlaşılmaktadır. Bununla birlikte makale ve tez çalışmaları arasındaki etki büyüklüğü farkı çok küçüktür. Ancak heterojenlik verileri incelendiğinde aradaki fark p değerine göre anlamlı değildir (p>.05). Başka bir ifade ile yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumları üzerindeki etkisi çalışma türüne göre anlamlı bir şekilde değişmemektedir. Bu bulgu aynı zamanda yayımlanmış (makale) ve yayımlanmamış (tez) çalışmalar arasındaki farkın anlamlı bulunmadığını, dolayısıyla çalışmada yayın yanlılığının bulunmadığını göstermektedir.

Çalışmada incelenen başka bir değişken de deneysel işlemin süresine ilişkindir. Bunun için yapılan meta-regresyon analizi ile yaratıcı yazma etkinliklerinde uygulanan deneysel işlem süresinin öğrenci tutumlarını anlamlı bir şekilde yordayıp yordamadığı belirlenmiştir. Bu veriler, araştırmada yer alan “Deneysel işlem süresi (ders saati), yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumları üzerindeki etkisinin anlamlı bir yordayıcısı mıdır?” sorusuna ilişkin bulguları içermektedir. Analiz sonuçları Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. Deneysel İşlemin Süresine Göre Hesaplanan Etki Büyüklüğü Değerleri

Değişken	k	Tahmin	SE	95% CI	Q	df	p	R ²
Süre (ders saati)	14	0.0488	0.1116	-.0141, 0.0111	2.3144	1	0.001*	%12.43

Tablo 5'teki veriler, meta-regresyon analizinin anlamlı sonuç verdiğini göstermektedir ($p < 0.005$). Başka bir şekilde ifade etmek gerekirse deneysel müdahale süresi (ders saati), yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarına etkisinin anlamlı bir yordayıcısıdır. Deneysel müdahale süresinin artışı, heterojenliğin %12.43'ünü açıklamaktadır ($Q(1) = 2.3144$, $p < 0.01$). Elde edilen bu bulguya göre, uygulamanın yapıldığı sürenin artırılması ile yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarına etkisinin de artacağını söylemek mümkündür.

4. Tartışma ve Sonuç

Yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrencilerin tutumları üzerindeki etkisinin incelendiği bu meta-analiz çalışmasında 15 birincil araştırmaya ilişkin veriler birleştirilerek genel bir etki büyüklüğü elde edilmiştir. Toplamda 916 katılımcının yer aldığı bu 15 çalışmadan 14'ünde etki büyüklüğü değeri pozitif yönde bulunmuştur. Rastgele etkiler modeli altında birleştirilen çalışmaların genel etki büyüklüğü ise 0,752 olarak hesaplanmıştır. Ortaya çıkan sonuç, orta düzeyde bir etki büyüklüğünü işaret etmekle birlikte yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarına olumlu yönde ve orta düzeyde etki ettiği anlamı taşımaktadır.

Literatürde, yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarına olumlu yönde etki eden bir yöntem olduğu yurtiçinde yürütülen çeşitli birincil çalışmalarda da gösterilmiştir. Örneğin Akto, Kıran-Ölmez ve Bındak (2023, s. 2977) çalışmalarında, ortaokul 6. sınıf Türkçe dersinde yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarına etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Deneysel desenle hazırlanmış çalışmada yaratıcı yazma etkinlikleri ile yürütülen derslerin öğrenci tutumlarında olumlu derecede artış meydana getirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Babayiğit (2019, s. 213) tarafından yapılmış benzer bir çalışmada yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarına etkisi ele alınmıştır. İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin yer aldığı çalışma sonuçlarına göre, yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarında anlamlı derecede artışa sebep olduğu belirtilmiştir. Göçen (2019, s. 1032) çalışmasında, ilkokul düzeyinde yürütülen yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrencilerin yazma tutumlarına olan etkisini ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Belirtilen çalışma sonuçları, yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrencilerin yazma tutumlarını olumlu yönde etkilediğini göstermiştir. Başka bir çalışmada Bayat (2016, s. 617-628), ilkokul dördüncü sınıf öğrencileri ile yürüttüğü yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumları açısından etkililiğini incelemiştir. Ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desende yürütülen çalışmada yaratıcı yazma etkinliklerinin yapıldığı deney grubundaki öğrencilerin yazmaya karşı tutumlarının, kontrol grubu öğrencilerine göre yüksek bulunduğu ve aradaki farkın anlamlı olduğu ileri sürülmüştür. Veyis ve Kolikpınar (2021, s. 43-51) çalışmalarında, yaratıcı yazma ile oluşturulan öyküleyici metinlerin 10. sınıf lise öğrencilerinin tutumlarına olan etkisini araştırmıştır. Kontrol gruplu deneysel desenin kullanıldığı çalışmada yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrencilerin Türk Dili ve Edebiyatı dersine yönelik tutumlarını anlamlı düzeyde artırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Benzer sonuçlara başka çalışmalarda da rastlamak mümkündür (Akkaya, 2011, s. 315; Avcı ve İşeri, 2014, s. 165; Türkyılmaz, 2021, s. 136).

Yurt dışı literatür incelendiğinde de yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarını olumlu yönde etkilediği, çeşitli çalışmalarda vurgulanmıştır. Shehzadi ve Shah (2022, s. 40) tarafından yapılan deneysel bir çalışmada yaratıcı etkinlikler çerçevesinde tasarlanan yazma derslerinin öğrenci tutumlarına etkisi incelenmiştir. Bahsedilen çalışmada, yaratıcı etkinliklerin kullanıldığı yazma

derslerinin 15. Sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumlarına olumlu yönde etki ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Öte yandan, yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarını etkilemediğini ileri süren yurt dışı çalışmalara rastlamak da mümkündür. Samuelson (2021, s. 10) çalışmasında, yaratıcı yazma etkinliklerinin ortaokul öğrencilerinin tutumları üzerindeki etkisini incelemiştir. Araştırma sonucunda ise deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin tutumlarındaki değişimin anlamlı olmadığı rapor edilmiştir.

Meta-analiz sonucu ortaya çıkan etki büyüklüğünün sebeplerini de literatür çerçevesinde değerlendirmek gerekmektedir. Temizkan ve Yalçınkaya (2013, s. 80-101) çalışmalarında, Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı yazma etkinliklerini kullanma durumlarını ele almışlardır. Çalışma sonuçlarında yaratıcı yazma etkinliklerinin öğretmenler tarafından yeterli düzeyde uygulanmadığı belirtilmiştir. Bu meta-analizde yüksek düzeyde bir etki büyüklüğü elde edilememesi, yaratıcı yazma uygulamalarının yeterli düzeyde uygulanmamasından kaynaklanmış olabilir. Ayrıca bu çalışmada yer alan birincil deneysel araştırmadaki katılımcıların sayılarına bakıldığında en düşük sınıf mevcudunun 20 olduğu anlaşılmaktadır (Tablo 2). Kalabalık sınıflar (25-30 öğrenci) doğaları gereği öğretmenlerin yaratıcılığı geliştirme çalışmaları yapmalarına çok uygun değildir (MacLusky ve Cox, 2011, s. 13). Dolayısıyla ortaya çıkan etki büyüklüğü kalabalık sınıf mevcudlarından kaynaklanmış da olabilir.

Araştırmada etki büyüklüğüne ilişkin olarak ulaşılan sonuç, alanda yapılan önceki meta-analizlerle de karşılaştırılmıştır. Genel etki büyüklüğüne yönelik olarak bu araştırmada ortaya çıkan sonucun, Şahin'in (2019, s. 115-129) çalışmasında elde edilen sonuçla örtüştüğü belirlenmiştir. Bahsedilen çalışmada yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarına etkisi Türkçe dersi bağlamında ele alınmıştır. Toplamda 10 çalışma verisinin birleştirildiği meta-analizde ortalama etki büyüklüğü ise 0.669 olarak hesaplanmıştır. Bu değer Cohen, Manion ve Morrison (2018, s. 746) sınıflamasına göre orta düzeyde bir etki büyüklüğünün varlığını göstermektedir. Bir başka çalışmada Sur (2022, s. 204-220), yaratıcı yazma becerileri üzerine yapılmış araştırmaları sistematik derleme yöntemiyle ele almıştır. Bahsedilen çalışmanın bir bölümünde meta-analiz yapılmış ve yaratıcı yazma becerilerinin duyuşsal faktörlere etkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda yaratıcı yazma etkinliklerinin duyuşsal faktörlere etkisinin 0.57 değeriyle orta düzeyde olduğu raporlanmıştır. Raporlanan bu sonuç da mevcut araştırmada elde edilen sonuç ile paralellik göstermektedir. Çünkü etki büyüklüğü değerleri birbirinden farklı olsa da etki büyüklüğü sınıflaması bakımından üç çalışma da orta düzeydedir. Özetle, yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarına etkisine ilişkin ortalama etki büyüklüğü sonuçları, alanda yapılmış diğer çalışmaları desteklemektedir. Ancak Şahin'in (2019, s. 115-129) çalışmasında yalnızca 10 birincil deneysel çalışma yer almıştır. Bu durum, çalışmanın yapıldığı günün şartları ile literatürde meta-analize uygun başka çalışmanın bulunmamasından kaynaklanmıştır. Mevcut meta-analiz çalışmasında ise 15 birincil çalışmanın yer almasının, elde edilen sonucun kapsamını genişlettiği söylenebilir. Öte yandan Sur'un (2022, s. 204-220) çalışmasında tutum değişkeni duyuşsal faktörler başlığı altında diğer değişkenlerle bütünleştirilmiş ve yaratıcı yazma etkinliklerinin yalnızca tutum değişkenine etkisine ilişkin bir analiz yer almamıştır. Bu yönüyle mevcut çalışmadan ayrıştığını belirtmek gerekir. Yurtdışı literatür incelendiğinde, yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarına etkisini konu alan bir meta-analiz çalışmasına rastlanmamıştır.

Dolayısıyla bu çalışmada elde edilen sonuçlar yalnızca yurtiçinde yayımlanmış çalışma sonuçları ile karşılaştırılabilmektedir.

İkinci araştırma sorusu kapsamında, yaratıcı yazma etkinliklerinin ilkökul öğrencilerinin tutumları üzerindeki etkisinin öğretim kademesine ve çalışma türüne göre anlamlı bir şekilde farklılık meydana getirip getirmediği tespit edilmiştir. Moderatör analizleri, öğretim kademesine göre hesaplanan etki büyüklüğü değerlerinin pozitif ve istatistikî olarak anlamlı olduğunu göstermiştir. Buna göre ilkökul kademesi için hesaplanan etki büyüklüğü değerinin ($g=1.07$) ortaokul kademesine göre ($g=0.48$) daha yüksek düzeyde olduğunu ortaya koymuştur. Başka bir şekilde ifade etmek gerekirse yaratıcı yazma etkinlikleri, ilkökul öğrencilerinin tutumlarına ortaokul öğrencilerine göre daha yüksek düzeyde etki etmiştir. Literatürdeki birincil çalışmalarda, yaratıcı yazma etkinlikleri ile yürütülen derslerin öğrenci tutumlarına olan etkisi daha çok cinsiyet değişkeni açısından ele alınmıştır (Kapar Kuvanç, 2008, s. 106; Başkök 2012, s. 2). Şahin (2019, s. 115-129) tarafından yapılan meta-analiz çalışmasında da yaratıcı yazmanın öğrenci tutumlarına etkisinin öğretim kademesine göre nasıl farklılık gösterdiği incelenmemiştir. Dolayısıyla bu açıdan araştırma sonuçlarının karşılaştırılabileceği bir çalışma bulunmamaktadır. Öte yandan çalışma türü bakımından yapılan moderatör analizleri, yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarına etkisi ile ilgili makale türündeki çalışmalarda elde edilen etki büyüklüğünün ($g=0.79$), tez çalışmalarına göre (0.71) daha yüksek düzeyde olduğunu göstermiştir. Ancak aradaki fark, istatistikî olarak anlamlı bulunmamıştır. Bu sonuç, yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarına etkisinin yayın türüne göre farklılaşmadığı anlamına gelmektedir. Böyle bir sonuç aynı zamanda meta-analizde yayın yanlılığı olmadığına da işaret etmektedir. Çünkü Card'a (2012, s. 262) göre yayımlanmış ve yayımlanmamış çalışmalar arasındaki farkın anlamlı bulunmaması, çalışmada yayın yanlılığı olmadığını göstermektedir.

Çalışmada yanıtı aranan üçüncü araştırma sorusu için yapılan meta-regresyon analizi, deneysel işlemin süresinin yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarına olan etkisini anlamlı bir şekilde yordadığını ortaya koymuştur. Bu sonuç, yaratıcı yazma etkinlikleri için ayrılan sürenin artırılmasının öğrenci tutumlarında da olumlu yönde bir artış meydana getireceği şeklinde yorumlanabilir. Meta-analize dâhil edilen birincil çalışmalara bakıldığında (Tablo 2) deneysel işlem süresinin sekiz hafta (16 ders saati) ile 16 hafta (32 ders saati) arasında değiştiği, ortalama olarak da 12 hafta (24 ders saati) süresince devam ettirildiği görülmüştür. Çoban (2022, s. 142-153) tarafından yapılan çalışmada yaratıcı yazmaya ilişkin doktora tezleri betimsel içerik analizi ile incelenmiş ve bu çalışma ile aynı sonuca varılmıştır. Benzer bir bulguya Şahin'in (2019, s. 115-129) meta-analiz çalışmasında da yer verilmiş ve analizde yer alan araştırmalarda deneysel işlem süresinin 11 hafta ila 20 hafta arasında tutulduğu belirtilmiştir. Ancak belirtilen çalışmada deneysel işlem süresinin, elde edilen etki büyüklüğünü yordayıp yordamadığı analiz edilmemiştir. Dolayısıyla bu çalışmada ulaşılan sonucu destekleyen ya da bu sonuç ile ayrışan bir çalışma bulunmamaktadır.

5. Öneriler

Bu araştırmanın sonuçları, yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarına olumlu yönde ve orta düzeyde etki ettiğini ortaya çıkarmıştır. Elde edilen sonuç, yaratıcı yazmanın öğrencilerin derse ve yazmaya yönelik olumlu tutum geliştirmelerinde bir araç

olarak kullanılabilmesi anlamı taşımaktadır. Dolayısıyla eğitimcilere bu yöntemi derslerinde aktif olarak kullanmaları önerilmektedir. Bunun yanında öğretmenlerin derslerini yaratıcı yazma etkinliklerine uygun olarak işlemediklerine ilişkin literatürdeki diğer bulgular, bu çalışmada yüksek düzeyde bir etki büyüklüğü elde edilmemesinin bir gerekçesi olarak değerlendirilmiştir. Mevcut sonuçlara göre bu sorun, eğitimcilerin yaratıcı yazma etkinliklerinin uygulanmasına ilişkin bilgi ve tecrübelerini artırmaları ile aşılabılır.

Araştırmaya dâhil edilen birincil çalışmalar göz önüne alındığında, yaratıcı yazma etkinliklerinin tutumlara olan etkisinin görece az sayıdaki çalışmada ele alındığı anlaşılmaktadır. Oysa yapılandırmacı eğitim anlayışının benimsendiği 2000'li yıllardan bu yana konuyla ilgili yurtiçinde yalnızca 15 deneysel çalışmanın yürütülmesi, literatürde bu konuyla ilgili hâlâ bir boşluk olduğunu göstermektedir. Bu nedenle yaratıcı yazma konusunda çalışma yapmak isteyen araştırmacılara birincil deneysel çalışmalara yönelmeleri önerilmektedir. Yine araştırma sonuçlarına göre yapılan çalışmaların ilkökul ve ortaokul kademelerinde yoğunlaştığı anlaşılmıştır. Elde edilen bu bulgu, yaratıcı yazmanın özellikle lise ve üniversite düzeyindeki öğretim sürecine etkilerine ilişkin çalışma yapılması gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Gelecekte bu konuda yapılacak çalışmalar için araştırmacılara lise ve üniversite kademelerine yoğunlaşmaları önerilmektedir. Ayrıca yaratıcı yazmanın öğrenci tutumlarına etkisi, kapsamı yurt dışı araştırmalarla genişletilmiş başka bir meta-analiz çalışması ile incelenebilir. Böylece elde edilen sonuçlar mevcut meta-analizde ortaya çıkan sonuçlar ile karşılaştırılabilir. Dolayısıyla araştırmacılara, belirtilen nitelikteki meta-analiz çalışmalarına yönelmeleri önerilir.

Bu araştırmanın sonuçları, yaratıcı yazmanın genel olarak öğrenci tutumlarına olumlu yönde etki ettiğini göstermekle birlikte elde edilen etki büyüklüğü dikkate alındığında yaratıcı yazmanın öğretim ortamında daha da ön plana çıkarılması gerektiği söylenebilir. Bunun için öğretim programlarında da birtakım değişiklikler yapılması gerekmektedir. Nitekim öğretim programlarında yer alan kazanımların yaratıcı yazma becerisine yeterince uygun olmadığı alandaki diğer çalışmalarda da vurgulanmaktadır. Dolayısıyla politika yapıcılara, öğretim programlarında yaratıcı yazmanın önemini ortaya çıkaracak değişiklikler yapmaları önerilmektedir.

6. Sınırlılıklar

Bu meta-analiz çalışmasında, 2003-2023 yılları arasında yurtiçi literatürden elde edilen 15 nicel deneysel çalışmanın etki büyüklüğü birleştirilmiştir. Dolayısıyla bu tarihlerden önce ve sonra yürütülen çalışmalar analize dâhil edilememiştir. Belirtilen durum, çalışmada elde edilen sonuçları sınırlayan bir faktör olabilir.

Yurtdışı literatürde, yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrenci tutumlarına etkisini konu alan deneysel çalışmaların oldukça sınırlı olduğu görülmüştür. Bu araştırma ile paralel olarak yürütülen bir meta-analiz çalışmasına ise rastlanmamıştır. Bu nedenle çalışmada ortaya çıkan sonuçlar, yalnızca yurtiçinde yayımlanmış birincil çalışmaların ve meta-analiz çalışmalarının sonuçları ile karşılaştırılabilmektedir. Mevcut durum, araştırma sonuçlarını sınırlayan bir faktör olabilir.

Araştırma Etiği

Bu çalışmada yer alan veriler, açık erişimi bulunan veri tabanlarında yayımlanmış çalışmalardan elde edilmiştir. Çalışma sürecinin tamamında bilimsel etik kurallarına uyulmuştur.

Kaynakça

Başında (*) işareti olan referanslar bu meta-analize dâhil edilen çalışmaları ifade etmektedir.

Ak, E. (2011). *Yaratıcı Yazma Tekniklerinin İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Dersindeki Yazılı Anlatım Becerileri Üzerindeki Etkisi*. Doktora Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi.

*Akkaya, N. (2011). İlköğretim 6. Sınıf Türkçe Dersinde Yaratıcı Yazma Yaklaşımının Türkçe Dersine Yönelik Tutuma Etkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (30), 311-319.

Akto, A., Kıran Ölmez, E., ve Bındak, R. (2023). 6. Sınıf Türkçe Dersinde Yaratıcı Yazma Yaklaşımının Öğrencilerin Yazmaya Yönelik Tutumlarına ve Yazma Becerilerine Etkisi. *Millî Eğitim*, 52(240), 2977-3008.

Alnoori, B. S. M. (2020). Developing a Programme for Teaching Creative Writing to Primary School Students. *International Journal of Research in Social Sciences and Humanities*, 8, 128-139.

*Avcı, S. ve İşeri, K. (2014). The Effects of Creative Writing activities on 8th Grade Students' Writing Dispositions and Their Writing Anxiety. *International Journal of Language Academy*. 5, 152-169.

Babayigit, O. (2019). Examining the Effect of Creative Writing Activities on Reading, Writing and Language Lesson Attitudes of Elementary School Fourth Grade Students. *European Journal of Educational Research*, 8(1), 213-220.

Balta, E. E. (2023). Yaratıcı Yazmanın Akademik Düzlemde Ele Alınışı (İçerik Analizi). *TEBD*, 21(1), 357-382.

*Başkök, B. (2012). *İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinde Uygulanan Yaratıcı Yazma Çalışmalarının, Öğrencilerin Yaratıcılıklarına ve Türkçe Dersine Olan Tutumlarına Etkisinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Antalya: Akdeniz Üniversitesi.

*Bayat, S. (2016). The Effectiveness of the Creative Writing Instruction Program Based on Speaking Activities (CWIPSA). *International Electronic Journal of Elementary Education*, 8(4), 617-628.

Borenstein, M., Hedges, L.V., Higgins, J.P.T. ve Rothstein, H.R. (2009). *Introduction to Meta-Analysis*. West Sussex, England: John Wiley & Sons.

Card, N. A. (2012). *Applied Meta-Analysis for Special Science Research*. New York: The Guilford Press.

Cohen, L., Manion, L., ve Morrison, K. (2018). *Research Methods in Education*. (6th Ed.) New York: Routledge.

Çoban, A. (2022). Yaratıcı Yazmayla İlişkili Hazırlanan Doktora Tezlerinin Betimsel İçerik Analizi. *JRES*, 9(1), 142-153.

Duran, S. (2010). *Yaratıcı Yazma Yaklaşımının Yazılı Anlatım Becerisinin Gelişimine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Edirne: Trakya Üniversitesi.

Ellis, P.D. (2010). *The Essential Guide To Effect Sizes: Statistical Power, Meta-Analysis, and the Interpretation of Research Results*. Cambridge University Press.

Emerson, R. W. (2008). The American Scholar. *Handbook of Research on Teacher Education İçinde* (69-78). Routledge.

- Göçen, G. (2019). The Effect of Creative Writing Activities on Elementary School Students' Creative Writing Achievement, Writing Attitude and Motivation. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 15(3), 1032-1044.
- Hamarat, E. ve Arkan, A. (2018). 2023 Eğitim Vizyon Belgesi'nde Gelecek Becerileri. <https://setav.org/assets/uploads/2018/12/222.pdf> [Erişim tarihi: 08.02.2024].
- Hedges, L. V. ve Tipton, E. (2010). Meta-Analysis. *Handbook of Behavioral Medicine: Methods and Applications*, 909-921.
- Higgins, J. P. T., Thompson, S. G., Deeks, J. J. ve Altman, D. G. (2003). Measuring Inconsistency in Meta-Analyses. *BMJ*, 327(7414), 557-560.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1999). *Yeni İnsan ve İnsanlar: Sosyal Psikolojiye Giriş*. Ankara: Evrim Yayınları.
- Kanadlı, S. (2019). *Sosyal Bilimlerde Teoriden Uygulamaya Araştırma Sentezi: Nicel, Nitel ve Karma Yöntemler*. Ankara: Pegem Akademi.
- *Kapar Kuvanç, E. B. (2008). *Yaratıcı Yazma Tekniklerinin Öğrencilerin Türkçe Dersine Yönelik Tutumlarına ve Türkçe Dersindeki Başarılarına Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Karakuş, M. (2001). Eğitim ve Yaratıcılık. *Eğitim ve Bilim*, 26(119), 3-7.
- Kmet, L. M., Lee, R. C. ve Cook, L. S. (2004). *Standard Quality Assessment Criteria for Evaluating Primary Research Papers from a Variety of Fields*. Alberta Heritage Foundation for Medical Research.
- MacLusky, J., ve Cox, R. (2011). *Teaching Creative Writing in the Primary School: Delight, Entice, Inspire!*. McGraw-Hill Education (UK).
- MEB (2023). *Türkçe Dersi Öğretim Programı (5, 6, 7, ve 8. Sınıflara Geçenler)*. Ankara: Temel Eğitim Genel Müdürlüğü.
- *Memiş, A., Sever, E. ve Bozkurt, M. (2016). Yaratıcı Yazma ve Yaratıcı Drama Yaklaşımının İlkokul Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Becerilerine ve Yardımseverlik Tutumlarına Etkisi. *Turkish Studies*, 11(3), 1685-1702.
- Moher, D., Liberati, A., Tetzlaff, J. ve Altman, D. G. (2009). Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses: The PRISMA Statement. *Annals of Internal Medicine*, 151(4), 264-269.
- Myers, D. G. (2006). *The Elephants Teach: Creative Writing Since 1880*. University of Chicago Press.
- *Özdemir, S., ve Çevik, A. (2018). Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Yazmaya Yönelik Tutuma ve Yaratıcı Yazma Başarısına Etkisi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 141-153.
- Öztürk, E. (2007). *İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Becerilerinin Değerlendirilmesi*. Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Rini, T. A., ve Cahyanto, B. (2020). Supporting Elementary Students Creative Writing Skill with Assessment as Learning. *2nd Early Childhood and Primary Childhood Education (ECPE 2020) İçinde* (51-57). Atlantis Press.
- Rosenthal, R. (1979). The File Drawer Problem and Tolerance for Null Results. *Psychological Bulletin*, 86(3), 638-641.

- Samuelson, N. (2021). Essential or Optional? Effects of Creative Writing on Expository Skills and Attitude in Middle School Students". Honors Program Projects. 126, (1-23).
- Shehzadi, I., & Shah, S. K. (2022). Effects of Creative Activities on Writing Skill and Attitude of Secondary Level EFL Learners in Punjab, Pakistan. *Inception-Journal of Languages and Literature*, 2(2), 30-44.
- Sur, E. (2022). Analysis of Studies on Creative Writing Activities. *E-International Journal of Educational Research*, 13(5), 204-220.
- Şahin, N. (2019). Türkçe Dersi Kapsamında Gerçekleştirilen Yaratıcı Yazma Uygulamalarının Öğrencilerin Tutumları Üzerindeki Etkisinin Meta-Analiz ile İncelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(1), 115-129.
- Şenel Bingül, E. (2021). *Hazırlık Seviyesinde Dijital Yaratıcı Yazmanın Yazma Başarısı ve Motivasyona Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Tekirdağ: Namık Kemal Üniversitesi.
- Temizkan, M. (2010). Türkçe Öğretiminde Yaratıcı Yazma Becerilerinin Geliştirilmesi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 15(27), 621-643.
- Temizkan, M. ve Yalçınkaya, M. (2013). İlköğretim 6. 7. 8. Sınıf Türkçe Öğretmenlerinin Yaratıcı Yazma Etkinliklerini Uygulama Durumları. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (20), 80-101.
- Tonyalı, E. (2010). *Yaratıcı Yazma Uygulamalarının İlköğretim Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Yazma Becerilerine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Topoğlu, O. (2019). Eğitim Fakültesinde Öğrenim Gören Öğretmen Adaylarının Yaratıcılık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi: ADÜ Örneği. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(35), 371-383.
- *Türkel, A. ve Çetinkaya, M. (2020). The Effect of Creative Writing Activities on Students' Attitudes Towards Writing and Their Success. *International Online Journal of Educational Sciences*, 12(1), 172-183.
- *Türkyılmaz, M. B. (2021). *Etkinlik Temelli Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Öykü Yazma Becerileri, Yazma Tutumları, Öz Düzenleme Stratejileri ve Motivasyonel İnançlarına Etkisi*. Doktora Tezi. Hatay: Mustafa Kemal Üniversitesi.
- *Veyis, F. ve Kolikpınar, N. (2021). Yaratıcı Yazma Teknikleri ile Öyküleyici Metin Oluşturmanın Türk Dili ve Edebiyatı Dersine Yönelik Tutum, Yazma Becerisi ve Akademik Başarı Üzerindeki Etkisi. *Asya Studies*, 5(18), 43-51.
- Viechtbauer, W. ve Cheung, M. W. L. (2010). Outlier and Influence Diagnostics for Meta-Analysis. *Research Synthesis Methods*, 1(2), 112-125.
- Wang, L. (2019). Rethinking the Significance of Creative Writing: A Neglected Art Form Behind the Language Learning Curriculum. *Cambridge Open-Review Educational Research*, 6, 110-122.